

Fred Teeven

Hoe gaat het?

De bladeren vallen alweer enige tijd van de bomen, de wind giert guur over de duinen en soms is er een spootje van zon zichtbaar tussen de woudreuzen in het bos. In al dat natuurgeweld probeer ik hardlopend de snelle ontwikkelingen in de samenleving te analyseren, terwijl ik tegelijkertijd mijn conditie op peil probeer te houden. Dat blijkt geen sinecure. Als ik thuiskom, begin ik op deze stormachtige zaterdag aan het eind van de maand oktober aan mijn laatste column voor het jaar 2019.

STIKSTOF

In het jaar dat alweer bijna achter ons ligt, leken de ontwikkelingen te worden beheerst door de Amerikaanse presidentsverkiezingen die vroeg op gang kwamen, de discussie over de Brexit die nu in deze herfstmaand haar apotheose bereikt en de stikstof. Stikstof is een fenomeen dat altijd al overal om ons heen was, ongeveer driekwart van alle lucht bestaat uit stikstof, maar dat nu als een verstikkende deken over Nederland valt. En alhoewel stikstof op zich niet schadelijk is voor mens en milieu, zijn er wel stikstofverbindingen die veel schade kunnen aanrichten (oxiden en ammoniak). Die berekeningen over concentratie, uitstoot en opname van stikstof in de grond zorgen voor veel ergernis, verbijstering en zorgen bij de boerenpopulatie, de natuurbeschermers, de woningzoekers, de (wegen)-bouwers en politici. En iedereen wil dan natuurlijk ook weer invloed uitoefenen op 'hoe het gaat'.

UITDRUKKING

'Hoe het gaat' is zo'n uitdrukking waar je eigenlijk alles onder kunt vatten. Hoe je in de vroege ochtend jezelf moet oppeppen om weer te gaan trimmen in de duinen, hoe je al rijdend door die mooie duinen tot de conclusie komt dat je weinig tot niets ziet van de beïnvloeding van de natuur, maar ook hoe je na een indringend gesprek op een grindpad met de duinopzichter tot de conclusie komt dat sommige gewassen in de natuur beginnen weg te kwijnen door de stikstof.

Hoe het gaat ... Ik kan het zinnetje niet meer horen. Hoe zou het gaan met de Brexit? Hoe zou het gaan met Trump in 2020? Hoe zou het gaan met de demonstraties van boeren op het Binnenhof? En hoe zou het gaan met het Malieveld? Dat laatste lijkt eigenlijk nog het meest voorspelbaar als je er elke twee weken 1.000 boerentrekkers overheen jaagt. Er blijft niets van over! Die gewassen zullen in ieder geval niet wegwijnen door de stikstof.

ONTDEKKING

Veel belangrijker is natuurlijk 'hoe het gaat' met u in 2020? Indachtig de koppen van mijn columns in *Notariaat Magazine* van dit jaar: heeft de 'bezinning' die in u is geslopen, u ertoe gebracht minder haast te hebben? Heeft u 'het laatste woord' over ontwikkelingen in de wetgeving die u gaan raken? Bent u net als 'Ajax' een winnend team geworden? Heeft u in het kader van de 'continuïteit' kritisch naar uw bedrijfsuitoefening gekeken? Probeer in de herfst van dit jaar eens terug te kijken naar uzelf met de vraag: 'Hoe gaat het?' Vaak kom je dan tot de ontdekking dat de kleine dingen van het leven je nog het meeste bezighouden. Als je die op orde hebt, is de vraag hoe het gaat ook best goed te beantwoorden. En daarna kom je de tijd wel door met Brexit, Trump, boerentrekkers en stikstof. ■

Deze column wordt afwisselend geschreven door Teska van Vuren en Fred Teeven.